

TÜRKİYE BİRLEŞİK KRALLIK STRATEJİK DİYALOG PROGRAMI

"Sivil Diplomasi Kapasite İnşası:
Sektörel ve Finansal Derinleşme"

TASAM

TÜRK ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
TURKISH ASIAN CENTER FOR STRATEGIC STUDIES

tasam.org

VİZYON BELGESİ (TASLAK)

TÜRKİYE - BİRLEŞİK KRALLIK STRATEJİK DİYALOG PROGRAMI

“Sivil Diplomasi Kapasite İnşası: Sektörel ve Finansal Derinleşme”

(Türkiye - Birleşik Krallık)

Türkiye; 80 milyonluk nüfusu, gelişerek büyüyen ekonomisi ve Afro-Avrasya ana kıtası ortasındaki jeostratejik konumu ile öne çıkmaktadır. Avrupa, Karadeniz, Kafkaslar, Asya, Orta Doğu ve Afrika ülkeleri ile arasındaki tarihi, siyasi ve kültürel bağları, Birleşmiş Milletler başta olmak üzere uluslararası alanda yükselen aktivitesi, NATO, AGIT ve CICA gibi örgütlerin önemli üyelerinden olması ve son dönemde geliştirdiği aktif dış politikası ile küresel platformda önemi gittikçe artan bir aktör hâline gelmiştir.

Birleşik Krallık ise Modern Döneme özgü finansal birikim anlayışı, Sanayi Devrimi, yeni iç ve dış siyasi yaklaşımlar geliştirme, bilim, teknoloji vb konularda Avrupa’da ve küresel düzeyde öncü rolü oynamıştır. Bu çerçevede 17. Yüzyıldan itibaren küresel bir güç haline gelen Birleşik Krallık, İkinci Dünya Savaşı’nın ardından görece etki kaybı yaşasa da tarihsel, finansal, kültürel, siyasi alanlardaki birikimi sayesinde küresel aktör olma özelliğini halen korumaktadır. Birleşik Krallık halihazırda 60 milyonu aşan nüfusu, 2,5 trilyon Doları aşan GSMH’si, güçlü endüstriyel ve finansal sistemi ile Avrupa’nın ve dünyanın önemli ekonomilerinden biri konumundadır.

Birleşik Krallık Osmanlı İmparatorluğu döneminde düzenli ilk diplomatik ilişki tesis edilen ülkeler arasındadır. Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşuna kadar, iki ülke arasında, dostane ilişkilerin sürdürüldüğü uzun dönemlerin yanı sıra farklı ittifaklar içinde, savaşlarla karşı karşıya gelinen dönemler de söz konusu olmuştur. Türkiye ile Birleşik Krallık arasındaki ortak değerler üzerine kurulu köklü ilişkiler karşılıklı üst düzey yoğun ziyaretlerle ilerlemektedir. Son dönemde altın çağını yaşadığı her iki ülke liderlerince de vurgulanan ilişkilerin her alanda geliştirilmesi yönündeki siyasi irade iki ülke hükümetlerince paylaşılmaktadır. Birleşik Krallık Türkiye’nin AB üyeliğine en güçlü desteği veren ülkelerden biridir. Birleşik Krallık’la bölgesel ve uluslararası birçok sorunun çözümünde benzer yaklaşımlar paylaşılmakta, bu sorunların çözümüne yönelik sürekli görüş alışverişinde bulunmaktadır. Örneğin Suriye, İran nükleer sorunu, Somali, Afganistan, Batı Balkanlar gibi konularda iki ülke yakın çalışmalar yürütmektedirler.

"2010 Stratejik Ortaklık Belgesi" iki ülke arasında stratejik ortaklığın güçlendirileceği somut alanların geniş bir yelpazede sıralandığı bir Yol Haritası niteliğindedir. Türkiye ve Birleşik Krallık arasında diyalogu güçlendirmek ve kurumsallaştırmak amacıyla her iki taraftan siyasetçi, akademisyen, medya temsilcileri ve sanatçılardan oluşan "Türk - İngiliz Tatlı Dil Forumu" kurulmuş olup, Forum’un ilk toplantısı Ekim 2011’de Birleşik Krallık’la, ikinci toplantısı ise 12 - 14 Ekim 2012 tarihlerinde İstanbul’da gerçekleştirilmiştir. Toplantılar her yıl dönüşümlü olarak Türkiye ve Birleşik Krallık’la sürdürülecektir.

Birleşik Krallık Türkiye'nin dış ticaretinde fazla verdiği gelişmiş ülkelerden biridir. Türkiye - Birleşik Krallık ikili ticaretinde, 2011 yılında ticaret hacmi 13,9 milyar Dolar, ticaret fazlamız 2,4 milyar Dolar olmuştur. Türkiye'de faaliyet gösteren Birleşik Krallık sermayeli şirketlerin sayısı Mayıs 2012 itibariyle 2.362 olup, 2011 yılında Birleşik Krallık'tan Türkiye'ye 917 milyon Dolar doğrudan yatırım gerçekleşmiştir. Birleşik Krallık'ta yaklaşık 250 bin Türk vatandaşı yaşamaktadır. Birleşik Krallık'tan 2011 yılında 2.582.054 turist Türkiye'yi ziyaret etmiştir. Öte yandan, 37.460 Birleşik Krallık vatandaşının Türkiye'de 26.730 adet gayrimenkulü bulunmaktadır.

Türkiye'nin en önemli müttefiklerinden biri olan Birleşik Krallık ile ilişkilerinin unsurları arasında, 15 milyar Dolar'a ulaşan yıllık ticaret hacmi, Türkiye'nin AB üyelik süreci ve turizm sayılabilir. İkili plandaki yoğun ve kurumsal ilişkilere ek olarak NATO, AGİT, Avrupa Konseyi gibi Avrupa'nın savunma ve siyasi yapılanmalarında da Birleşik Krallık Türkiye'nin en önemli ortakları arasında yer almaktadır. Demokrasi, laiklik, G20 üyeliği, Dünya Ticaret Örgütü üyeliği ve kalkınmacı ekonomilere sahip olmaları iki ülkenin ortak özellikleridir. Soğuk Savaş'ın sona ermesiyle ivme kazanan küreselleşmeyle gelen temel eğilim, ülkelerin tek başlarına değil belirli bölgesel iş birlikleri ve bölge-ötesi ortaklıklar vasıtasıyla güçlenmesi/rekabet etmesi yönündedir. Ülkeler artık ekonomik, siyasal, kültürel bakımdan diyalog ve iş birliğine dayalı açık bir yapıya doğru yönelmekte, uyum sağlayamayanlar ise ciddi istikrarsızlıklar yaşamaktadır.

İki ülkenin geldiği nokta “stratejik işbirliği” olarak tanımlanmaktadır. Yine iki ülkenin, bölgesel meselelere çözüm bulunması hususunda işbirliği içinde çalışmalarına duyulan ihtiyaç da derinden hissedilmektedir. Çok boyutlu şekillenen dünya güç sistematiği içerisinde Türkiye - Birleşik Krallık ilişkilerinin ideal bir noktaya taşınabilmesi için, yalnızca siyasi ve stratejik temelli değil, her parametrede karşılıklı derinlik oluşturacak bir yapıya doğru yönelmesi gerekir. Tarih; iki ülkeye karşılıklı bağımlılığı derinleştirecek stratejik fırsatlar sunmaktadır. Bu bağlamda sektör temsilcilerini stratejik boyutu da kapsayan bir yaklaşımla bir araya getirecek olan **Türkiye - Birleşik Krallık Stratejik Diyalog Programı** önemli bir işlev görecektir.

Ana Tema

Sivil Diplomasi Kapasite İnşası: Sektörel ve Finansal Derinleşme

Alt Temalar

Türkiye - Birleşik Krallık Ekonomik İlişkileri: Fırsatlar ve Engeller

Enerji Politikaları: Jeopolitik ve Güvenlik Sonuçları

Teknolojik İşbirliği, Akademik ve Kültürel İşbirliği

Sosyal, Ekonomik ve Politik Gelişmeler

Türkiye'nin AB Üyelik Süreci ve Türkiye - Birleşik Krallık İlişkileri

Ortadoğu, Afrika, Orta Asya, Güney Asya Ülkeleri Bağlamında İş Birliği İmkanları

ABD ve Yeni Ortaklarla İlişkiler: Bölgesel Stratejiler

Öncelikli Sektörler

Kamu Diplomasisi Eğitim ve Dil

Kültür ve Turizm

İnşaat, Müteahhitlik ve Altyapı

Sağlık ve Sağlık Turizmi

Enerji, Petrokimya ve Yatırımlar

Lojistik, Ulaştırma ve Haberleşme

Bankacılık ve Finans (Stratejik Yatırım Fonu)

Ekonomi ve Ticaret

Medya ve İletişim

Bilim ve Teknoloji

Marka Şehirler ve Çevre

Savunma ve Uzay Sanayii

Program Partnerleri

Türkiye : TASAM (Türk Asya Stratejik Araştırmalar Merkezi)

Birleşik Krallık : .....

Programın İcra Alanı

Türkiye ve Birleşik Krallık

ETKİNLİKLER / ÇALIŞMA PLANI (TASLAK)

Yöntem

Tümevarım, Katılımcılık ve Ekonomik Derinleşme

Basın Toplantıları

Türkiye - Birleşik Krallık Akil Kişiler Kurulu Toplantıları / Çalışmaları

Program bünyesinde; iki tarafı temsilen bölge ve yerel aktörlerden oluşan ekonomi duayenlerinin ağırlıkta olduğu bir “Türkiye - Birleşik Krallık Akil Kişiler Kurulu” oluşturulması ve yılda en az bir defa iki taraflı toplantı yapması ve Program çalışmaları temelinde iki ülke/bölge ilişkileri için yerel merkezli olarak etkileşim ve öneriler üretmesi.

Yuvarlak Masa Toplantıları / Çalışmaları

Çok Taraflı Çalıştaylar / Çalışmalar

Kongre(ler)

Sektör Çalıştayları / Etkinlikleri

Uygulamalı İnteraktif Eğitimler

Stratejik Raporlar

Sektör çalışmalarının iki ülke karar alıcıları, özel sektörü, medyası ve kamuoyu için stratejik raporlar olarak yayımlanması. Literatür ve hafıza desteği sağlanması.

Karar Alıcılara Briefing Toplantıları

Araştırma Projeleri ve Raporlarının Hazırlanması

TV Programları

Medya Konferansları

Diğer Akademik Çalışmalar

Stratejik Rapor, Kitap, Makale, Tez vb. Akademik Çalışmalar